

**HANDLINGSPLAN FÖR
ARBETET MED NATIONELLA MINORITETER
OCH MINORITETSSPRÅK
2015–2016**

Antagen av kommunfullmäktige 2015-03-02 §2
Dnr: 2014.1110.101

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1. BAKGRUND	3
1.1. Nuläge	3
1.2. Den svenska minoritetspolitiken	3
1.3. Lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk.....	4
1.4. Finska språkets långa historiska närvaro i Sverige	5
1.5. Frivillig anslutning till det finska förvaltningsområdet	5
1.6. Statsbidrag till merkostnader	5
1.6.1. Projektmedel.....	6
1.6.2. Användning av statsbidraget	7
2. SAMRÅD	7
2.1. Samrådsgruppen	7
2.2. Samråd: mål	8
3. KARTLÄGGNINGAR	8
4. FINSKA SPRÅKETS ANVÄNDNINGSSOMRÅDEN	8
4.1. Kommunens mål gällande finska språkets användningsområden	8
5. INFORMATIONSSINSATSER	8
5.1. Informationsinsatser: mål	8
6. FINSKSPRÅKIG SERVICE	9
6.1. Finskspråkig service & kartläggning av personalens språkkunskaper: mål.....	9
7. FINSK- /TVÅSPRÅKIG FÖRSKOLEVERKSAMHET	9
7.1. Finsk-/tvåspråkig förskoleverksamhet: mål	9
8. DET FINSKA INSLAGET I GRUNDSKOLAN	9
8.1. Arbetet för finska språket och kulturen inom skolan: mål	9
9. ÄLDREOMSORG BEDRIVEN PÅ FINSKA	10
9.1. Äldreomsorg bedriven på finska: mål.....	10
10. FINSK- OCH TVÅSPRÅKIGA KULTURINSATSER	10
10.1. Finsk- och tvåspråkiga kulturinsatser: mål	10
11. PERSONALPOLITIK OCH PERSONALUTBILDNING	10
11.1. Kommunens mål	10
12. ARBETE MED DE ÖVRIGA NATIONELLA MINORITETERNA	11
12.1. Arbeta med de övriga nationella minoriteterna: mål.....	11
13. UPPFÖLJNING, UTVÄRDERING OCH UPPDATERING AV HANDLINGSPLANEN	12

1. BAKGRUND

Lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk (SFS 2009:724), en så kallad *minoritetslag*, trädde i kraft den 1 januari 2010. Denna lag stärker det skydd för Sveriges historiska nationella minoriteter och deras språk (alla varieteter) som antogs av riksdagen år 1999. Det folkrättsliga skyddet för minoriteterna och minoritetsspråken har sin grund i Europarådets minoritetskonventioner. Enligt lagen är Sveriges nationella minoriteter och minoritetsspråk

- judar: ca 25 000 i Sverige (språk: jiddisch)
- romer: ca 100 000 i Sverige (språk: romani chib, alla varieteter)
- samer: ca 35 000 i Sverige (språk: samiska, alla varieteter)
- sverigefinnar: ca 600 000 i Sverige (språk: finska)
- tornedalingar: ca 50 000 i Sverige (språk: meänkieli, alla varieteter).

Denna minoritetslag innehåller exempelvis allmänna, i hela Sverige gällande bestämmelser om samtliga nationella minoriteter och minoritetsspråk. Lagen innehåller även bestämmelser om särskilda förvaltningsområden för finska, meänkieli respektive samiska, samt bestämmelser om rätten att använda finska, meänkieli och samiska i kontakt med förvaltningsmyndigheter (t.ex. kommuner) och domstolar.

I *språklagen* (SFS 2009:600) fastställs det att "[d]et allmänna [t.ex. kommuner] har ett särskilt ansvar för att skydda och främja de nationella minoritetsspråken". I lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk utvecklas tanken vidare: "Det allmänna ska även i övrigt främja de nationella minoriteternas möjligheter att behålla och utveckla sin kultur i Sverige. Barns utveckling av en kulturell identitet och användning av det egna minoritetsspråket ska främjas särskilt."

1.1. Nuläge

Sedan februari 2011 tillhör Skinnskattebergs kommun förvaltningsområdet för finska språket, vilket bland annat innebär att de finsktalande kommuninvånarna har rätt att använda finska i kontakt med kommunen. Därtill har de rätt till delvis eller helt finskspråkig förskoleverksamhet och äldreomsorg.

Att implementera lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk är ett långsiktigt och kontinuerligt arbete. Det är viktigt att förtydliga vad man har för mål med verksamheterna. Därför har Skinnskattebergs kommun tagit fram denna handlingsplan.

1.2. Den svenska minoritetspolitiken

I december 1999 beslutade riksdagen att Sverige skulle ansluta sig till Europarådets ramkonvention om skydd för nationella minoriteter (*Ramkonventionen*), samt till den Europeiska stadgan om landsdel eller minoritetsskydd (*Minoritetskonventionen*). Ramkonventionen syftar till att skydda de nationella minoriteternas fortlevnad medan Minoritetskonventionens syfte är att skydda Europas kulturella mångfald. Av konventionerna kan det utläsas att det finns ett stort antal minoriteter i Europa som levt i området en lång tid och som har ett eget språk och en egen kultur. I konventionerna konstateras också att vissa minoriteters språk riskerar att gå förlorade.

Den svenska riksdagen fattade också beslut om en minoritetspolitik och ett erkännande av fem nationella minoriteter och deras språk. Sverige erkände därmed en historisk närvaro av flera minoriteter och en mångfald av språk samt att dessa grupper ska ha möjlighet att upprätthålla och bevara sin kultur och sitt språk.¹ De fem erkända nationella minoriteterna i Sverige är judar, romer, samer (som även är ett urfolk), sverigefinnar och tornedalingar. Gemensamt för minoritetsgrupperna är att de har historiska och långvariga band till Sverige samt en uttalad samhörighet.

Ett språk som har ställning som nationellt minoritetsspråk uppfyller två kriterier. Det första är att det är ett språk och inte en dialekt. Det andra är att det har talats kontinuerligt i Sverige i minst tre generationer eller ungefär hundra år.

---

¹Lainio & Leppänen 2005.

De fem nationella minoritetsspråken delas i två kategorier. Den ena kategorin utgörs av *landsdels- eller minoritetsspråk* och innefattar finska, meänkieli och samiska. Dessa språk har historisk-geografisk anknytning i Sverige eftersom dessa av hävd har talats i vissa territorier i Sverige. Den andra kategorin benämns som *territoriellt obundna språk* och innefattar jiddisch och romani chib.

Syftet med den svenska minoritetspolitiken är att ge skydd för de nationella minoriteterna och att stärka deras möjligheter till inflytande, samt att stödja de historiska minoritetsspråken så att de ska hållas levande.²

1.3. Lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk

Vissa minoritetsrättigheter ska förverkligas i hela landet: alla fem nationella minoriteter omfattas av lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk ("minoritetslagen"). Dessa rättigheter benämns som *grundskydd*. Följande grundskydd gäller således alla minoriteter i hela landet:

- förvaltningsmyndigheter ska informera de nationella minoriteterna på lämpligt sätt om deras rättigheter när det behövs
- det allmänna (te x kommuner) har ett särskilt ansvar för att skydda och främja de nationella minoritetsspråken och ska även främja de nationella minoriteternas möjligheter att behålla och utveckla sin kultur i Sverige
- barns utveckling av en kulturell identitet och användning av det egna minoritetsspråket ska främjas särskilt
- förvaltningsmyndigheter ska ge de nationella minoriteterna möjlighet till inflytande i frågor som berör dem och så långt det är möjligt samråda med representanter för minoriteterna i sådana frågor.

Dessutom gäller *särskilda rättigheter* för finsk-, samisk- och meänkielitalande inom respektive förvaltningsområde. Dessa rättigheter är bl. a. följande:

- enskilda³ har rätt att använda sitt modersmål vid muntliga och skriftliga kontakter med myndigheter i enskilt ärende där myndigheten är beslutsfattare
- myndigheten är skyldig att ge muntligt svar på samma språk samt att på begäran ge en skriftlig översättning av beslut och motivering. Myndigheten kan bestämma särskild tid och plats där servicen ges på minoritetsspråk
- förvaltningsmyndigheter ska verka för att det finns tillgång till personal med kunskaper i minoritetsspråken
- kommunerna har särskilda skyldigheter att anordna äldre- och barnomsorg helt eller delvis på minoritetsspråken om någon i förvaltningsområdet önskar detta.

1.4. Finska språkets långa historiska närvaro i Sverige

Sverige och Finland har en lång gemensam historia. De var under drygt 600 år ett och samma rike, där svenska, finska och många andra språk talades. Som ett resultat av kriget mot Ryssland förlorade Sverige den östra rikshalvan - Finland - år 1809. Det som avträdde till Ryssland i freden i Fredrikshamn var en tredjedel av ett kungarike med Stockholm som huvudstad.

Finska är således ett av de många språk som genom tiderna har talats i Sverige. När Sverige och Finland tillhörde samma rike var Stockholm, Mälardalen, Värmland, Dalarna och Tornedalen de områden där finskan var mest utbredd. Efter andra världskriget har stora finska befolkningsgrupper bildats i storstäderna och på industriorter i södra och mellersta Sverige. Även Norrbotten har en betydande finskspråkig befolkning. I dag talar ca 300 000 personer i Sverige finska.⁴

Statistiken visar att cirka 24 % av invånarna i Skinnskattebergs kommun har sin bakgrund i Finland. I faktiska siffror betyder detta att närmare 420 skinnskattebergsbor är födda i Finland. Cirka 390 personer är födda i Sverige med minst en förälder född i Finland. Ungefär 279 personer är födda i Sverige med minst en mor- eller farförälder född i Finland. Hur många av dem som statistiskt kan kategoriseras som sverigefinnar

²Prop. 2008/09:158, s.14

³Enligt Enheten för minoritetsfrågor vid Länsstyrelsen i Stockholms län refererar ordet *enskilda/-e* till individer, föreningar, företag o.d.

⁴www.sprakradet.se/finska.

och identifierar sig som sverigefinnar vet man inte. Man vet inte heller hur många av dem som är finskspråkiga, tvåspråkiga (finska-svenska) respektive svenskspråkiga.

1.5. Frivillig anslutning till det finska förvaltningsområdet

Representanterna för Finska Föreningen i Skinnskatteberg hade ett möte med kommunchefen i december 2009, då de framförde sitt förslag om att Skinnskattebergs kommun skulle hos regeringen ansöka om att frivilligt få ansluta sig i det finska förvaltningsområdet.

Den 25 maj 2010 beslutade Kommunstyrelsen föreslå Kommunfullmäktige att ansöka om:

- att få ingå i förvaltningsområdet för finska språket
- att under förutsättning att regeringen beviljar detta, bilda en styrgrupp med två representanter från kommunstyrelsen och tre representanter från Skinnskattebergs Finska Förening. Gruppens uppgift skulle vara att följa hur den finskspråkiga servicen fungerar, föreslå förbättringar samt initiera och planera för en utveckling av den finskspråkiga servicen.

Den 7 juni 2010 antog Kommunfullmäktige Kommunstyrelsens förslag, och ansökan om en frivillig anslutning till det finska förvaltningsområdet skickades den till regeringskansliet 10 juni 2010. I slutet av året 2010 fick Skinnskattebergs kommun ett positivt svar från regeringen: från och med den 1 februari 2011 skulle Skinnskattebergs kommun ingå i förvaltningsområdet för finska språket.

1.6. Statsbidrag till merkostnader

De kommuner i Sverige som tillhör ett eller flera av de tre olika förvaltningsområdena (för finska, meänkieli respektive samiska) erhåller årligen statsbidrag till de merkostnader som är relaterade till de rättigheter som de finsk-, meänkieli- respektive samisktalande har i en förvaltningskommun enligt lagen (SFS 2009:724).

Länsstyrelsen i Stockholms län och Sametinget har sedan den 1 januari 2010 huvudansvaret för att samordna och följa upp hur Sveriges minoritetspolitik genomförs.

Länsstyrelsen i Stockholms län anger på sin webbplats att "[s]tatsbidraget ska användas i samråd med minoriteterna och till merkostnader i samband med minoritetslagens tillkomst, inte till sådant som man redan tidigare är skyldig att göra, till exempel att anlita tolk och dela ut ordinarie föreningsbidrag". Vidare står det på webbplatsen att möjliga användningsområden är exempelvis

- samråd med minoriteter
- kartläggningar
- informationsinsatser och översättningar
- organisationsöversyn och organisationsförändringar
- kultur- och språkinsatser
- synliggörande av minoriteter och minoritetsspråk
- initiala mobiliseringsinsatser, (t.ex. inköp av pedagogiskt material)
- en del av personalkostnaderna⁵
- framtagande av en handlingsplan.

1.6.1. Projektmedel

Enligt "Riktlinjer för bedömning av ansökningar om projektmedel från statsbidraget för det finska förvaltningsområdet" antaget av Kommunfullmäktige 2012-06-11, § 61, Dnr 2012.0152.008, kan Kommunstyrelsen från statsbidraget besluta om att lämna projektmedel till föreningar, företag eller enskilda personer för olika projekt och arrangemang som följer minoritetslagens intentioner och som syftar till att främja och synliggöra finska språket och den sverigefinska kulturen i kommunen. För att komma i fråga för projektbidrag måste verksamheten vara öppen för alla.

⁵ Enligt Länsstyrelsen i Stockholms län kan en kommun *under en begränsad tid* betala hela personalkostnader (i synnerhet gällande samordnarens lön) från statsbidraget: fram till det att hela organisationen har börjat fungera i enlighet med minoritetslagens intentioner.

En ansökan ska innehålla följande uppgifter avseende den verksamhet (projekt och arrangemang) som stöd söks för:

- föreningens/ företagets/ (personens) organisationsnummer/ (personnummer), postgiro/ bankgiro, kontaktuppgifter och kontaktperson
- mål och syfte med projektet/ arrangemanget
- målgrupp(er) för projektet/ arrangemanget
- kort beskrivning av projektet
- tidsplan
- belopp som söks
- kostnader och intäkter
- uppgifter om eventuella andra finansiärer.

Ofullständiga ansökningar återsändes till sökande för komplettering.

Föreningen/ Företaget/ Personen ska lämna en skriftlig redogörelse för genomförd verksamhet till den person som samordnar frågor som rör det finska förvaltningsområdet i Skinnskattebergs kommun.

1.6.2. Användning av statsbidraget

Statsbidraget används, i samråd med representanter för den sverigefinska befolkningen i kommunen, för de merkostnader som har med finskt förvaltningsområde att göra. Huvudsakligen till följande områden:

- samråd och dialog med den sverigefinska minoriteten
- kartläggningar av sverigefinnarnas språkliga och kulturella behov i kommunen
- informationsinsatser gentemot invånare och politiker
- interna utbildningar i genomförandet av denna handlingsplan i de olika verksamheterna, i minoritetslagen samt i finska språket och kulturen
- en finsk del av den kommunala webbplatsen
- finskspråkiga översättningar av kommunens tryckta informationsmaterial
- finskspråkiga översättningar i kommunala informationsskyltar
- satsningar på kulturområdet i samarbete med olika kulturarrangörer och andra kommuner inom förvaltningsområdet
- delar av personalkostnader vad gäller anställningar med tydlig samordnande funktion för verksamhet inom finskt förvaltningsområde
- revidering av handlingsplan vartannat år
- kulturella och språkliga insatser inom äldreomsorg och förskola
- svensk-/finskspråkiga läroböcker och övrigt studiematerial i finska språket inom skolan
- andra projekt som följer minoritetslagens anda.

Användningen av statsbidraget ska prioriteras i de verksamheter där kartläggning visar att behoven finns. Användning av statsbidrag koordineras och följs upp av den verksamhet där prioritering görs. Verksamheterna ser till att bidraget i samråd med den sverigefinska minoriteten används till sådana ändamål som följer minoritetslagens anda och att hela summan förbrukas under verksamhetsåret. Verksamheterna rapporterar varje november om användning av statsbidraget (de olika aktiviteterna för det finska språket och kulturen samt den effekt som aktiviteterna har gett) för den chef som är ansvarig för finskt förvaltningsområde.

2. SAMRÅD

Det understryks i propositionen *Från erkännande till egenmakt* att samrådets utformning på den kommunala nivån bedöms från fall till fall. Det centrala är att fånga och ta hänsyn till de nationella minoriteternas synpunkter. Detta är särskilt viktigt när det gäller förskoleverksamhet och skola, ungdomsfrågor, äldreomsorg samt biblioteks- och annan kulturverksamhet, det vill säga på områden där kommunerna har vissa skyldigheter i förhållande till medborgare med minoritetsbakgrund.⁶

2.1. Samrådsgruppen

Samrådsgruppen följer upp hur den kommunala finskspråkiga servicen fungerar, föreslår förbättringar samt initierar och planerar för en utveckling av den kommunala finskspråkiga servicen för att kommunen ska uppfylla minoritetslagens intentioner. Gruppen diskuterar även användning av statsbidrag. Samrådsgruppen i Skinnskattebergs kommun består av representanter för den aktuella minoriteten, kommunpolitiker och kommundienstämman. Samrådsgruppen sammanträder minst fyra gånger om året.

Samordnaren för finskt förvaltningsområde ingår i samrådsgruppen. Samordnaren rapporterar regelbundet om de olika aktiviteterna för samrådsgruppen. För sammanträdena är samordnaren sammankallande. Då samrådet sker i samrådsgruppen är verksamheten organiserad och regelbunden.

2.2. Samråd: mål

- Att ha samråd mellan Skinnskattebergs kommun och de lokala sverigefinnarna. Detta samråd kan innebära allt från informella diskussionsträffar eller vid behov organiserade sammankomster.
- Att ha en kontinuerlig kontakt med Finska Föreningen i Skinnskattebergs kommun
- Att utveckla nya kontaktytor med den sverigefinska minoriteten i kommunen.

⁶Prop. 2008/09:158.

- Att öka deltagandet av kommunens verksamheter i arbetet för att synliggöra den sverigefinska kulturen och främja användningen av det finska språket.

Ett fungerande samråd är en förutsättning för att minoritetslagens intentioner ska kunna tillämpas.

3. KARTLÄGGNINGAR

Kommunen skall tillsammans med den sverigefinska minoriteten göra återkommande kartläggningar av de behov och önskemål som minoriteten har samt för att behålla och utveckla den sverigefinska kulturen. Personalens kompetens i finska språket ska kartläggas vartannat år.

4. FINSKA SPRÅKETS ANVÄNDNINGSSOMRÅDEN

4.1. Kommunens mål gällande finska språkets användningsområden

- Att successivt bygga upp fler användningsområden eller situationer, där finska språket kan användas.
- Att erbjuda de barn och ungdomar som vill tillägna sig finska språket möjligheter att göra det i verksamheter som förskola.
- Att lyfta fram minoritetsspråket i vardagssituationer som exempelvis offentliga webbplatser, anslagstavlor, epostsignaturer, telefonhänvisningar och autosvar för att stärka minoritetens identitet vilket i sin tur kan gynna finska språkets fortlevnad.
- Att kommunanställda som behärskar finska bemöter personer med finska som modersmål på finska om personen så vill.
- Att kommunanställda uppmuntras att använda finska i sitt arbete, även personal emellan.

5. INFORMATIONSSINSATSER

5.1. Informationsinsatser: mål

- Att informationsmaterial även finns på finska.
- Att i välkomstbrevet till nyinflyttade ska det finnas information om det finska förvaltningsområdet och kommunens finskspråkiga kontaktpersoner.
- Att invånarna informeras om det aktuella arbetet för det finska språket och kulturen.
- Att den finskspråkiga delen av kommunens webbplats hålls aktuell och utökas vid behov.
- Att både finsk- och svenskspråkig media informeras om relevanta aktuella händelser inom finskt förvaltningsområde.
- Att kommunens informationsskyltar utformas med flerspråksstöd.
- Att uppmärksamma dagar som är speciella för minoriteten (sverigefinnarnas dag 24 februari, Finlands självständighetsdag 6 december)
- Att kommunen flaggar med den finska flaggan vid kommunhusets flaggstång 6 december (Finlands självständighetsdag)
- Att kommunala platsannonser alltid förses med texten:
Kunskaper i finska är meriterande.
- Att kommunens invånare informeras om de rättigheter som finns i ett finskt förvaltningsområde.

6. FINSKSPRÅKIG SERVICE

6.1. Finskspråkig service & kartläggning av personalens språkkunskaper: mål

- Att varje finsk-/ tvåspråkig individ och varje organisation ska i sina skriftliga- och muntliga kontakter med Skinnskattebergs kommun bemötas på finska om denne så önskar.
- Att varje kommunal verksamhet och/eller enhet (t.ex. Personal och kansli, förskola, skola, äldreomsorg, teknik och service, mm.) utser en finsktalande kontaktperson gentemot finsktalande invånare.
- Att kartläggning av personalens språkkunskaper, i synnerhet i de nationella minoritetsspråken (finska, jiddisch, meänkieli, romani chib och samiska) utförs vartannat år.

- Att kommuninvånarna informeras om tillgängligheten av de finskspråkiga kontaktpersonerna via kommunens webbplats eller vid kontakt med kommunen (växel + reception).

7. FINSK-/ TVÅSPRÅKIG FÖRSKOLEVERKSAMHET

7.1. Finsk-/tvåspråkig förskoleverksamhet: mål

- Att vår kommun bedriver finsk-/ tvåspråkig förskoleverksamhet.
- Att förskolan samråder och för dialog med sverigefinska föräldrar angående finsk-/ tvåspråkig service.
- Att förskolan utser en finsk-/ tvåspråkig medarbetare med en tydlig samordnande funktion och anställning som möjliggör långsiktigt arbete för hantering av det finska språket och kulturen i förskoleverksamheten.
- Att kommunala platsannonser förses med texten: *Kunskaper i finska är meriterande.*

8. DET FINSKA INSLAGET I GRUNDSKOLAN

8.1. Arbetet för finska språket och kulturen inom skolan: mål

- Att skolan erbjuder barn med finska som modersmål modersmålsundervisning i finska språket.
- Att skolan erbjuder barn med finska som modersmål studiehandledning på finska om skolan bedömer att eleven är i behov av detta.
- Att svensk-/ finskspråkiga läroböcker och övrigt studiematerial i finska språket införskaffas (initiala mobiliseringsinsatser).
- Att med hjälp av statsbidraget planera och genomföra projekt som har för avsikt att synliggöra det finska språket och den sverigefinska kulturen inom skolan.
- Att kommunala platsannonser förses med texten: *Kunskaper i finska är meriterande.*

9. ÄLDREOMSORG BEDRIVEN PÅ FINSKA

9.1. Äldreomsorg bedriven på finska: mål

- Att varje ny patient/ kund inom hemtjänst, hemsjukvård, äldreboenden osv. blir tillfrågad om sitt modersmål för att kunna erbjudas finsk-/ tvåspråkig service.
- Att om behovet finns, starta upp en finskspråkig avdelning med personal som kan både finska och svenska. Förutom finskspråkig service ska hänsyn även fästas vid den finska kulturen.
- Att informera om finskspråkiga aktiviteter och verksamheter i kommunen.
- Att kommunala platsannonser förses med texten: *Kunskaper i finska är meriterande.*
- Att informationsmaterial som är avsedd för målgruppen även finns på finska.
- Att information om rätten till finskspråkig service finns på kommunens webbplats.
- Att äldreomsorgen utser en finsk-/ tvåspråkig medarbetare med tydlig samordnande funktion och en anställning som möjliggör långsiktigt arbete för finska språket och kulturen samt finsk-/ tvåspråkig äldreomsorg.

10. FINSK- OCH TVÅSPRÅKIGA KULTURINSATSER

10.1. Finsk- och tvåspråkiga kulturinsatser: mål

- Att samråd finns mellan Skinnskattebergs kommun och den sverigefinska minoriteten för att främja den sverigefinska minoritetens möjligheter att behålla och utveckla sin kultur.
- Att samverka med andra verksamheter och organisationer för att synliggöra det sverigefinska kulturarvet.
- Att samarbeta med olika kulturarrangörer (tex. *Nya Finska Teatern* och *VÄSKY*) och med andra kommuner (bl. a. Hallstahammar, Västerås, Fagersta, Köping och Surahammar) i det finska förvaltningsområdet gällande kulturutbudet. Deltagande i sverigefinska kulturnätverket (*FINNET-gruppen*) och samarbete kring marknadsföring av sverigefinska kulturevenemang i hela länet.
- Att återuppväcka (revitalisera) det finska språket genom att uppmärksamma barn- och ungdomskultur och finska/ sverigefinska traditioner.

- Att en avdelning med finska böcker m.m. finns för barn och vuxna på biblioteket. Där även svenskspråkigt material om sverigefinnarnas historia, rättigheter och upplevelser om att bo i Sverige med finska som modersmål ingår.
- Att aktivt främja tvåspråkiga kulturaktiviteter.

11. PERSONALPOLITIK OCH PERSONALUTBILDNING

11 § Förvaltningsmyndigheter ska verka för att det finns tillgång till personal med kunskaper i finska, meänkieli respektive samiska där detta behövs i enskildas kontakter med myndigheten. (SFS 2009:724)

11.1. Kommunens mål

- Att närmsta chef informerar nyanställd personal om finskans ställning i Skinnskattebergs kommun.
- Att vartannat år, med början februari 2013, göra kartläggningar av personalens kompetens i finska språket.
- Att den befintliga personalens kunskaper i finska tas tillvara så att de kan använda språket i sitt arbete eller arbeta inom de verksamheter där kompetensen behövs.
- Att personalen erbjuds kompetensutveckling i finska språket och möjlighet att ta del av seminarier, konferenser och kulturella arrangemang som berör revitalisering, språk och kultur.
- Att man arbetar för att varje verksamhet och/ eller enhet (t.ex. Personal- och kansliavdelning, förskola, skola samt äldreomsorg) utser en finsktalande kontaktperson gentemot finsktalande invånare. Om ingen finsktalande finns i en verksamhet kan annan medarbetare utses att ansvara för information om verksamheten på finska.
- Att kunskapshöjande insatser utförs för att ge personalen kunskaper om minoritetslagstiftningen.
- Att personalen kan bistå allmänheten och informera den om gällande regler på ett korrekt sätt.
- Att alla kommunala platsannonser förses med texten: *Kunskaper i finska är meriterande*. Därtill kan det stå enligt följande:
Skinnskattebergs kommun tillhör finskt förvaltningsområde så kunskaper i det finska språket är meriterande.
- Att en person som har finska som modersmål ska av de kommunanställda som behärskar det aktuella minoritetsspråket bemötas på finska om personen så vill.

12. ARBETE MED DE ÖVRIGA NATIONELLA MINORITETERNA

Skinnskattebergs kommun har också vissa skyldigheter gentemot de övriga fyra nationella minoriteterna (judar, romer, samer och tornedalingar), eftersom vissa minoritetsrättigheter ska förverkligas i hela landet. Dessa rättigheter benämns som *grundskydd*.

- förvaltningsmyndigheter ska informera de nationella minoriteterna på lämpligt sätt om deras rättigheter när det behövs.
- det allmänna har ett särskilt ansvar för att skydda och främja de nationella minoritetsspråken och ska även främja de nationella minoriteternas möjligheter att behålla och utveckla sin kultur i Sverige. Barns utveckling av en kulturell identitet och användning av det egna minoritetsspråket ska främjas särskilt.
- förvaltningsmyndigheter ska ge de nationella minoriteterna möjlighet till inflytande i frågor som berör dem och så långt det är möjligt samråda med representanter för minoriteterna i sådana frågor.

12.1. Arbete med de övriga nationella minoriteterna: mål

- Att samråda med representanter för alla de nationella minoriteter som finns i kommunen och göra kartläggningar om minoriteternas behov och önskemål.
- Att kartlägga personalens kompetens i alla de nationella minoritetsspråken.
- Att information ges till alla nationella minoriteter om deras rättigheter enligt Minoritetslagen. Detta ska helst ske på deras modersmål.
- Att skolan strävar efter att erbjuda modersmålsundervisning i alla de nationella minoritetsspråk som talas i kommunen.

- Att kommunen har en egen budget⁷ för arbetet med de övriga nationella minoriteterna.
- Att en samordnare som bär ansvaret för att rapportera till Enheten för minoritetsfrågor vid Länsstyrelsen i Stockholms län om kommunens insatser för de övriga nationella minoriteterna i kommunen har utsetts.
- Att hela kommunorganisationen arbetar för att synliggöra de nationella minoriteterna.

13. UPPFÖLJNING, UTVÄRDERING OCH UPPDATERING AV HANDLINGSPLANEN

I denna handlingsplan redovisas de mål som Skinnskattebergs kommun har satt upp för arbetet som finskt förvaltningsområde.

Varje enhet i kommunen ska sträva för att uppnå de mål som nämns i denna plan och som rör den enskilda verksamheten. Verksamheterna är skyldiga att rapportera om åtgärder för den chef som är ansvarig för finskt förvaltningsområde på kommunen.

Samrådsgruppen följer kontinuerligt arbetet med det finska förvaltningsområdet och producerar årligen en rapport om arbetet till Kommunstyrelsen.

Handlingsplanen utvärderas av Kommunstyrelsen och revideras vartannat år eller vid behov.

---

⁷Det statsbidrag som Skinnskattebergs kommun årligen får för att främja finska språket och synliggöra finska kulturen i kommunen är enligt Enheten för minoritetsfrågor vid Länsstyrelsen i Stockholms län inte avsett för arbetet med de övriga nationella minoriteterna, utan kommunen ska ha en egen budget för det.